

Dit werkt uitstekend

Activiteit: Goed Teamwork

Opdrachten doe je op school vaak met een groepje. In het ene groepje werk je lekkerder dan in het andere. Je voelt je daar dan veilig. Hoe veiliger de groep hoe meer je van jezelf kan laten zien en hoe meer jij jouw kwaliteiten kan inzetten. Later heb je in je werk ook met een groep te maken: het verkoopteam, je collega's in het restaurant, het afdelingsteam of je collega's van de administratie. Het team waarin je werkt kun je niet zelf kiezen. De vraag is op welke manier je er samen voor kunt zorgen dat er een veilige sfeer is in jouw team, zodat iedereen het beste tot zijn recht komt.

In deze activiteit ga je onderzoeken wat jij kunt bijdragen aan een veilige sfeer binnen het team. Hoe kan ook jij ervoor zorgen dat er goed wordt samengewerkt? Met je team bereid je een kunstuiting voor en presenteert je deze. Je werkt individueel en met je team.

Wat kun je en wat weet je na deze activiteit?

- je weet op welke manier je de veiligheid binnen een team kunt versterken;
- je weet waarom je jouw vooroordelen moet loslaten bij het werken in een team;
- je weet waarom empathie tonen belangrijk is;
- je kunt aangeven wat jouw kwaliteiten, valkuilen, uitdagingen en allergieën zijn;
- je kunt afspraken maken met jouw team en 'teamregels' opstellen;
- je kunt samen met je team een kunstuiting voorbereiden en uitvoeren;
- je kunt reflecteren op het werken in een team.

Uit welke stappen bestaat de activiteit?

Activiteit	Goed Teamwork
Stap 1: Oriënteren	Verzamel informatie over werken in een team. Bekijk je kwaliteiten en valkuilen. Onderzoek jouw rol in een team.
Stap 2: Voorbereiden	Maak je planning. Stel je team samen. Stel teamregels op. Kies jullie kunstuiting en maak een plan van aanpak.
Stap 3: Uitvoeren	Werk de kunstuiting uit.
Stap 4: Reflecteren	Presenteer jullie kunstuiting. Reflecteer op je logboek.

Dit werkt uitstekend

Stap 1: Oriënteren

Informatie verzamelen en onderzoeken

Let op: voor het zoeken heb je 60 minuten. Je zoekt individueel, in tweetallen en in groepjes.

a. Wat betekenen deze woorden? Zoek de betekenis op.

Moeilijk woord	Wat betekent dit woord?
kwaliteiten	
groepsdruk	
beïnvloeden	
vooroordelen	
identiteit	
empathie	
geraakt worden	

b. Bij groepsdruk denken we vaak aan iets negatiefs. Bijvoorbeeld: een vriend van jou pikt vaak iets uit de winkel. Je vindt dit wel stoer en doet mee. Maar groepsdruk kan ook positief zijn. Bedenk eens een voorbeeld waarbij jij positief beïnvloed werd door een vriendengroep.

---

c. Soms voelt iemand zich alleen in de klas. Vooroordelen kunnen de oorzaak zijn. Je alleen voelen is naar. Werken in een groep wordt voor die persoon dan extra lastig.

- Geef een voorbeeld van een vooroordeel.

Dit werkt uitstekend

- Lees onderstaande tekst.

Een vooroordeel is een mening die je hebt over iemand voordat je die persoon écht kent. Een vooroordeel ontstaat dus door onwetendheid. Je hebt een bepaald beeld in je hoofd gemaakt van deze persoon dat niet klopt. Hoe je met hem/haar omgaat wordt door dit foute beeld bepaald en is niet de goede manier. Je ziet niet meer wie deze persoon echt is en hebt daardoor geen goed contact. Ieder mens heeft kwaliteiten en talenten. Zie je zijn sterke kanten nog wel door jouw vooroordelen?

Het hebben van vooroordelen levert je niets op en moet je proberen tegen te gaan. Pas dan kun je leren samenwerken met iedereen in de klas.

- Leg uit waarom het belangrijk is om geen vooroordelen (meer) over mensen te hebben als je in een team samenwerkt.
-
-

d. Gebrek aan empathie maakt werken in een groep lastig. Iemand kan zich dan alleen gaan voelen en kan niet goed een bijdrage leveren in de groep. Deze opdracht doe je in tweetallen. Lees onderstaande situaties:

1. Een verpleegkundige ziet aan het gezicht van de patiënt al of hij pijn heeft en kan dan beter **helpen**.
  2. De docent luistert naar de leerling en **begrijpt** dat hij het moeilijk heeft.
    - Kies een empathische situatie uit die jullie aanspreekt.
    - Bedenk bij de gekozen situatie 2 korte toneelstukjes waarbij er bij het eerste toneelstuk totaal geen sprake is van empathie en bij het tweede toneelstuk juist teveel.
    - Van je docent hoor je of jullie dit in de klas laten zien en bespreken.
    - Op welke manier kan het werken in een team moeilijker worden als de teamleden zich niet in een ander kunnen inleven? Je mag ook een voorbeeld of eigen ervaring opschrijven als de sfeer veilig genoeg is in de klas (let op privacy, noem geen namen).
-
-

e. Voor het werken in een team is het belangrijk te weten waar je goed in bent. Wat zijn jouw kwaliteiten? Ook is het belangrijk om te weten waar je je aan stoort bij het samenwerken. Als je dat weet kun je hier rekening mee houden. Een voorbeeld:

Eva werkt altijd **netjes**. Haar boeken zien er keurig gekaft uit en hebben geen ezelsoren en in haar schriften schrijft ze met een keurig handschrift. Klasgenoten geven haar weleens de bijnaam Perfectionist. Daar heeft ze last van. Van die bijnaam, maar ook dat ze alles zo **perfectionistisch** wil hebben. Hierdoor merkt Eva dat ze nooit op tijd klaar is met haar schoolwerk. Wat zou het heerlijk zijn als ze hier wat **makkelijker** in kon zijn, als ze alles eens wat meer kon loslaten. Maar ja ze wil ook niet zo zijn als Meriem, die werkt zo rommelig en is zo **slordig**. Als ze zo zou zijn zou ze zichzelf verafschuwen.

Dit werkt uitstekend

In de tekst zijn 4 woorden over gedrag vetgedrukt. Dit gedrag heeft met elkaar te maken. Kijk maar eens in onderstaand schema. Eva's **kwaliteit** is netjes werken, haar **valkuil** (het gevaar) is dat ze te perfectionistisch wordt. Voor haar zou het een **uitdaging** zijn om eens wat makkelijker te worden zodat ze meer tijd overhoudt. Ze heeft een ontzettende hekel aan mensen die slordig werken. Dit noemen we haar **allergie**.

Kwaliteit		Valkuil	
Wat anderen in mij waarderen en wat ik gewoon vind:	Netjes	Perfectionistisch	Wat anderen mij verwijten.
Wat ik in mijzelf zou verafschuwen:	Slordig	Makkelijk	Wat ik bij mezelf mis.
Allergie		Uitdaging	

- Stel je voor dat Eva met Meriem moet samenwerken. Dan weet Eva nu dat ze moet oppassen met de slordigheid van Meriem. Ze zouden er ruzie over kunnen krijgen. Op welke manier kan Eva hier voor zichzelf rekening mee houden?

- Probeer voor jezelf zo'n schema in te vullen. Soms werkt het beter om dit samen te doen met iemand die je goed kent. Start met een kwaliteit van jezelf.

Kwaliteit		Valkuil	
Wat anderen in mij waarderen en wat ik gewoon vind:			Wat anderen mij verwijten.
Wat ik in mijzelf zou verafschuwen:			Wat ik bij mezelf mis.
Allergie		Uitdaging	

Dit werkt uitstekend

- f. Deze opdracht doe je met een klasgenoot. Beslis zelf of je dit met iemand doet die je kent of juist iemand waar je normaal niet mee samenwerkt. Wat durf je aan?
- Je hebt een valkuil van je zelf ontdekt. Jouw valkuil kan de allergie van een ander zijn! Vraag de ander of die de allergie herkent en wat hij doet of voelt in zo'n situatie.
  - Vertel over je allergie en wat je dan voelt. Vraag of de ander die allergie herkent en vraag of hij tips heeft hoe je daar het beste mee om kunt gaan.
- g. In een team heb je bij het samenwerken verschillende rollen. Lees onderstaand schema over rollen in een team. Denk na over welke rollen bij jou zouden passen. Geef deze rollen een kleur.

Rol in een team	Wat kun je dan goed?
Onderzoeker	Je onderzoekt wat de mogelijkheden zijn. Je bekijkt de opdracht van verschillende invalshoeken.
Ontwerper	Je ontwerpt hoe de opdracht er uit kan komen te zien. Je bent creatief.
Schrijver	Je schrijft het verslag of de opdracht uit. Je werkt netjes.
Planner	Je plant wat er wanneer moet gebeuren.
Voorzitter	Je zorgt er voor dat iedereen zijn inbreng heeft.
Leider	Je weet wat je wilt.
Inspiratiebron	Je hebt allerlei ideeën. Je bent creatief.
Sfeerbewaker	Je let er altijd op dat iedereen het naar zijn zin heeft.
Woordvoerder	Je kunt goed vertellen wat jullie willen en wat jullie gedaan hebben.

Dit werkt uitstekend

Activiteit: Goed Teamwork

Stap 2: Voorbereiden

De planning

Ik krijg van mijn docent _____ uren de tijd om aan deze activiteit te werken.

- a. Vul de tabel in. Gebruik de **Werkkaart: Een planning maken** als je plannen nog moeilijk vindt.

Stap	Uit welke kleine taken bestaat deze activiteit?	Hoeveel tijd gaat elke taak mij kosten?	Als ik met een groepje werk, wie doet dan wat?
Vorbereiden			
Uitvoeren			
Reflecteren			

Dit werkt uitstekend

Team samenstellen

- a. Je hebt nu veel geleerd over wat belangrijk is bij het werken in een team. Duidelijk mag zijn dat een goede teamsamenstelling heel belangrijk is. Het beste resultaat krijg je als er denkers, doeners, beslissers en dromers in het team zitten.
- Stel een team samen en noteer de namen en bijbehorende typen.

Naam	Denker/Doener/Beslisser/Dromer	2e type oefenen

- Soms zijn er teveel doeners en bijvoorbeeld te weinig dromers. Zijn bij jullie alle typen aanwezig? Geef iedereen een tweede type zodat je ook kunt oefenen met een ander type. Stel jij bent echt een doener. Dan is het goed om ook eens te oefenen om denker te zijn. Je kunt veel leren! Zeker als de sfeer veilig is.
- Om goed te kunnen samenwerken gaan jullie een opdracht doen: de hula hoop. Van je docent hoor je hoe de opdracht in elkaar steekt.
- Naast empathie is vertrouwen in elkaar tijdens samenwerken heel belangrijk. Om het vertrouwen in elkaar te versterken doen jullie de opdracht: Fear in a hat.

Fear in a hat

1. Iedereen schrijft op een briefje waar hij tegenop ziet bij het werken in een team. Wat is jouw allergie bij samenwerken? Dit briefje wordt dubbel gevouwen en in een hoed (mag ook iets anders zijn) gestopt.
2. Vervolgens pakt iemand een briefje van één van de andere deelnemers uit de hoed en leest deze voor. Deze persoon leeft zich in de ander in en vertelt hoe je de allergie die op het briefje staat zou kunnen herkennen aan het gedrag van deze persoon.

Op een briefje staat bijvoorbeeld: Ik ben bang dat er niet naar mij geluisterd wordt. Het gedrag dat hierbij zou kunnen ontstaan is dat deze klasgenoot niets gaat zeggen in de groep.

3. Dan is de volgende deelnemer aan de beurt.
4. Wanneer iedereen is geweest bespreken jullie wat je ervaren hebt en wat je opgevallen is. Heeft dit soms te maken met valkuilen en allergieën?

Dit werkt uitstekend

- b. In stap 1 heb je kennisgemaakt met een aantal teamrollen. Bespreek met je groep welke teamrollen aanwezig zijn binnen jullie team. Verdeel de rollen zodat iedereen één of meerdere rollen heeft die passen. Klik de juiste vakjes aan in de tabel.

Naam	onderzoeker	ontwerper	schrijver	planner	voorzitter	leider	inspiratiebron	Steeer bewaker	Woordvoerder

- Zijn er rollen die niet zijn aangeklikt? Deze rollen missen dus in jullie team. Hoe gaan jullie dat oplossen? Wie probeert er iets te doen dat hij moeilijk vindt?

Teamregels opstellen

Jullie hebben al veel gedaan om samen een goed team te worden. Nu is het moment om ook een aantal praktische afspraken te maken. Denk daarbij aan jullie allergieën.

- Bedenk eerst voor jezelf 1 of 2 regels die jij heel belangrijk vindt.
- Bespreek met elkaar deze regels.
- Beslis welke regels jullie gaan afspreken. Let op: maak niet teveel regels.
- Onze teamregels zijn:

Dit werkt uitstekend

Een kunstuiting bedenken en plan van aanpak maken

Jullie team gaat iets 'kunstigs' voorbereiden (een kunstuiting) om te laten zien wie jullie zijn en wat jullie belangrijk vinden over het onderwerp: 'Goed Teamwork'. Je kunt van alles bedenken: iets schrijven en voorlezen, iets opzoeken en laten zien, iets maken en laten zien.

a. Brainstorm met elkaar.

- Kies met elkaar een kunstuiting uit. Maar let op: houd rekening met alles wat in stap 1 voorbij is gekomen. Denk aan elkaars kwaliteiten en allergieën. Denk aan empathie en pas op voor vooroordelen! Probeer een manier te vinden waardoor iedereen mee kan beslissen. Vraag in ieder geval voor je begint of iedereen het met de beslissing eens is. Start niet voordat duidelijk is dat iedereen mee kan werken en mee wil werken.
- De kunstuiting die wij gaan voorbereiden is:

-
- We denken dat we het volgende gaan doen:

-
- De tijd die we denken nodig te hebben voor de voorbereiding is:

-
- Denk na over de manier waarop je je kunst wilt presenteren. Wat voor materialen heb je daarvoor nodig?

b. Voordat jullie aan de slag gaan moet er een plan van aanpak worden opgesteld. In het plan van aanpak komen de volgende onderdelen:

1. Projectopdracht

In dit deel geven jullie een korte omschrijving van de kunstuiting die jullie gekozen hebben en leggen jullie uit waarom jullie hier voor kiezen.

2. Projectonderdelen

In dit deel geven jullie een korte omschrijving van wat jullie gaan laten zien.

3. Projectkwaliteit

In dit deel geven jullie aan op welke manier jullie de kunstuiting opleveren. Jullie spreken af hoe het eindresultaat er uit komt te zien.

4. Projectorganisatie

In dit deel geven jullie aan wie wat doet.

5. Projectplanning

In dit deel plannen jullie de overlegmomenten en momenten waarop jullie elkaar de eerste versie tonen. Ook staat aangegeven wanneer het af is.

- Overleg over het plan van aanpak. De schrijver schrijft het plan en zorgt dat dit zo snel mogelijk naar iedere deelnemer wordt gestuurd.

Dit werkt uitstekend

Logboek bijhouden

Elk teamlid houdt een eigen logboek bij. In dit logboek behandel je de onderstaande 4 punten. Maak voor jezelf een bestand aan waarin je iedere les uitleg geeft over deze 4 punten. Je begint nu, iedere les besteed je er 10 minuten aan. Vaste onderdelen van het logboek zijn:

1. De samenwerking

Hoe verliep de samenwerking?

Je noteert hoe het volgens jou komt dat de samenwerking goed of niet goed verliep.

2. Mijn rol(len)

Heb ik taken die passen bij mijn rol(len)?

Welke rol heb je deze les vervuld? Was het een rol die bij je past? Voelde jij je gemakkelijk? Als je je ongemakkelijk hebt gevoeld, heb je waarschijnlijk iets geleerd. Wat heb je dan geleerd?

3. Mijn kwaliteiten, valkuilen, uitdagingen en allergieën

Welke kwaliteiten heb je ingezet? Ben je in je valkuil gevallen of tegen je allergie aangelopen?

Was er een uitdaging? Geef voorbeelden.

4. Wat zie ik bij mijn teamgenoten

Wat valt je op bij je teamgenoten? Welke kwaliteiten zie je?

Dit werkt uitstekend

De benodigheden

Maak een benodighedenlijst voor de kunstuiting.

Benodigheden	Ik let goed op de kosten. Zo houd ik de kosten zo laag mogelijk:

VRAAG TOESTEMMING AAN JE DOCENT OM VERDER TE GAAN MET STAP 3.

Dit werkt uitstekend

Activiteit: Goed Teamwork

Stap 3: Uitvoeren

De teamopdracht

- a. Je resultaten moeten aan eisen voldoen. Waarop ga jij beoordeeld worden? Vul in.

De eisen aan de teamopdracht zijn:

- b. Ga aan de slag en denk aan de planning.

Dit werkt uitstekend

Activiteit: Goed Teamwork

Stap 4: Reflecteren

Complimentjes geven

- a. Lees je logboek nog eens rustig door. Ga op zoek naar dingen die gebeurd zijn waar je een ander een compliment over kunt geven.
  - Op elkaars rug plak je met plakband een stevig papier vast. Op ieders rug schrijf je nu een compliment over een bepaalde kwaliteit die je de afgelopen lessen hebt gezien.
  - Lees de complimenten die je hebt gekregen. Ben je verrast? Maak een foto of stop dit bewijs in je loopbaandossier.

Presenteren

- a. Presenteer jullie kunstuiting en bekijk de andere kunstuitingen.
  - Wat vinden de andere teams belangrijk bij het werken in een team?

- b. Beantwoord eerst voor jezelf de vragen. Bespreek het daarna met de klas.

- Wat vond je het moeilijkst aan deze activiteit?

- En wat vond je het gemakkelijkst aan deze activiteit?

Dit werkt uitstekend

- Kun je een paar beroepen noemen waarbij je in een team werkt?

- Lijkt het je leuk om later één van deze beroepen uit te voeren? Waarom wel/niet?
